

Зиянды (злокачественные) ісіктерде ерте диагностика шешуші мәнге ие – одан әрі болжам осыған байланысты.

Маңызды! Қазақстан тұрғындары үшін онкологиялық ауруларды диагностикалау және емдеу толығымен тегін жүргізіледі.

Диагностика әдістері

Онкологияны диагностикалау үшін келесі әдістер қолданылады:

- Онкомаркерлерді зерттеу
- Маммография (емшек безінде ісік күдіктенген жағдайда)
- Эндоскопия арқылы диагностика
- МРТ (магнитті-резонанстық томография)
- КТ (компьютерлік томография)
- УДЗ (ультрадыбыстық зерттеу)
- Рентгенодиагностика
- Гистология

Онкомаркерлерге қан анализі

Науқастың қанына арнайы зат енгізіледі, ол онкоклеткаларды бөліп көрсетеді. Содан кейін қан алынған соң, онкомаркерлердің бар-жоғын тексереді. Негізгі онкомаркерлер: **СА 19-9, СА 12-5, AFP, СА 15-3.**

- AFP деңгейінің жоғары болуы бауыр рагының бар екенін көрсетуі мүмкін.
- СА 19-9 маркері келесі органдарда ісік пайда болғанын көрсетуі мүмкін:
 - Ұйқы безі
 - Бауыр қапшығы
 - Асқазан
 - Жіңішке немесе тік ішек
- СА 15-3 келесі органдардағы ракқа сигнал болуы мүмкін:
 - Емшек безі
 - Жатыр және аналық бездер
 - Асқазан және ұйқы безі
 - Бауыр
- СА 12-5 деңгейінің жоғары болуы онкологиялық зақымдалғанын білдіреді:
 - Жатыр
 - Аналық бездер
 - Емшек безі

Маммография

Маммография – аз мөлшердегі рентген сәулесін пайдаланып емшек бездерінің суретін алу. Бұл әдіс ісік жасушаларының белгілерін ісік пайда болудан 1–2 жыл бұрын анықтауға мүмкіндік береді.

Қолдану жағдайлары:

- Емшек безінде қатайған аймақ пайда болғанда
- Сүт безі тітіркенгенде немесе өзгергенде

- Қызарған немесе ісінген кезде
- Тұқымқуалайтын бейімділік болғанда

Организмді сканерлеу

Рак ісігін анықтау үшін келесі әдістер қолданылады:

- МРТ
- КТ
- УДЗ және эндо-УДЗ
- Көпспиральді КТ (КСКТ)

Профилактикалық сканерлеу келесі жағдайларда жүргізіледі:

- Жалпы әлсіздік пайда болғанда, бірақ қай орган ауыртып тұрғаны белгісіз болса
- Ерте кезеңде, симптомсыз өтетін ауруларды анықтау үшін
- Метастаздарды анықтау қажет болғанда
- Жүйелік ауруды іздегенде

МРТ ісіктің кішкентай өлшемін (0,1–0,3 мм) анықтайды, метастаздардың бар-жоғын көрсетеді және емнің тиімділігін бақылайды.

МРТ келесі органдардағы рак түзінділерін анықтайды:

- Бас миы
- Құлақ жолдары
- Жатыр және жатыр мойны
- Ұйқы безі
- Бауыр мен бүйрек
- Зәр шығару жүйесі
- Простата

КТ – ішкі органдардың рентгендік кескінін алуға мүмкіндік беретін зерттеу. КТ арқылы ісік пен метастаздарды келесі органдардан анықтауға болады:

- Бас миы
- Өкпе және бронхтар
- Омыртқа
- Қарын мен кіші жамбастың органдары
- Ішек
- Терінің астындағы тіндер
- Сау тамырлар, лимфа түйіндері, сүйектер

Төмен дозалы КТ – ерте кезеңде ракты анықтаудың ең сенімді әдісі болып саналады.

Ультрадыбыстық зерттеу (УДЗ) – әртүрлі тіндердің дыбыс толқындарын шағылдыру қабілетіне негізделген. Бұл әдіс келесі органдардағы ракқа қолданылады:

- Емшек безі
- Жатыр
- Қалқанша без
- Жүрек және басқалары

Кейде УДЗ нәтижелерін нақтылау үшін қосымша зерттеулер қажет болады.

Рентгенодиагностика

Қазіргі заманауи диагностика нәзік рентгендік зерттеуді қолдануға мүмкіндік береді, ол организмге ауыр әсер етпейді және ісіктің контурын нақты көрсетеді. Бұл әдіс семіз науқастар үшін ыңғайлы, өйткені толық аппаратураға кіргенді қажет етпейді.

Эндоскопия

Эндоскопия – злокачественные ісіктерді диагностикалау әдісі, онда икемді эндоскоп фотосурет немесе видео камерамен және биопсиялау құрылғысымен енгізіледі. Бұл әдіс асқазан, құлақ жолдары, өкпе және ішектегі рақтың ерте кезеңін анықтауға мүмкіндік береді. Гастроскопия мен колоноскопия да эндоскопиялық әдістерге жатады.

Гистология

Гистология – биопсия арқылы алынған ісік тіндерін зерттейді. Бұл деректер дәрігерге ісіктің гистологиялық түрін нақтылауға және емдеудің келесі тактикасын анықтауға мүмкіндік береді.

Онкологияға арналған талдаулар

Рақты дифференциалды диагностикалау кезінде келесі зерттеулер міндетті түрде жүргізіледі:

- **Қан анализдері:**
 - Биохимиялық
 - Жалпы
 - Онкомаркерлер
 - АСТ және АЛТ
 - Калий деңгейі
- **Зәр анализі:**
 - Ақуыз
 - Креатинин
 - Мочевина және басқалары
 - Фосфатаза
- **Цитологиялық зерттеулер:**
 - Лимфа түйінін пункциялау
 - Емшек безін биопсиялау (әйелдерде)
 - Плевра және қарын қуысының тін үлгілерін зерттеу
 - Жатыр мойны шырышын сүрту (әйелдерде)
 - Простата секретін жинау (ерлерде)
- **Қан іздерін анықтау арқылы нәжіс талдауы** (колоректалды рақты анықтау)

Барлық қажетті талдауларды дәрігер тағайындайды, нәтижелерін зерттеп, емді клиникалық жағдайға сәйкес тағайындайды.

Көпсалалы онкология және хирургия орталығында

- Диагностика заманауи жабдықтар мен әдістер арқылы жүргізіледі: МРТ – 3,0 Тесла, КТ – 128 кесінді, гастроскопия, колоноскопия, иммуногистохимия, молекулалық диагностика
- Қабылдау тәжірибелі жоғары білікті онколог дәрігерлермен жүргізіледі, олар әлемнің үздік клиникаларында тағылымдамадан өткен
- Күрделі жағдайларда Алматы қаласындағы КазНИИ онкология және радиология мамандарымен онлайн консилиум ұйымдастыру мүмкін
- Науқастардың емі халықаралық хаттамаларға сәйкес жүргізіледі